

La polèmica dels maquis

L'estrena de 'Silencio roto', l'última pel·lícula del director navarrès Montxo Armendáriz, que recorda la lluita dels maquis contra el franquisme, ha estat envoltada de polèmica per les declaracions de l'escriptor valencià Alfons Cervera afirmant que el film utilitza personatges i diàlegs de la seua novel·la 'Maquis' i que, sobretot, en reflecteix l'univers moral. Cervera i Armendàriz expressen en aquestes dues entrevistes la seua opinió al respecte.

"Jo només demanava que la meua novel·la i, sobretot, la meua feina de tres anys colze a colze amb Montxo, es reflectira de manera adequada, i no en l'apartat d'agraïments."

"Jo només reivindicque la meua feina"

—En què consisteix exactament la seua participació en *Silencio roto*?

—Acabat el rodatge de *Secretos del corazón*, Armendáriz ja tenia en ment de fer una pel·lícula sobre el maquis. Però va ser quan va aparèixer la meua novel·la, el 1997, que Montxo s'hi va decidir definitivament. A partir d'ací, i durant tres anys, tots dos vam treballar en el projecte.

—Què va passar aleshores?

—La candidatura a l'Oscar de *Secretos del corazón* a la millor pel·lícula de parla no anglesa va marcar un abans i un després. En tornar de Hollywood, Montxo va decidir fer alguns canvis en el projecte i va començar a actuar de manera estranya.

Però jo mai no vaig pensar que la meua novel·la i jo desapareixeríem.

—Quines semblances ha trobat entre la pel·lícula i la seua novel·la?

—La meua intenció no és entrar en la dinàmica del plagi. Jo vaig més enllà. No és sols que alguns dels personatges o diàlegs estan calcats de la meua novel·la. El que més em preocupa és que la pel·lícula té allò més sagrat per a qualsevol novel·la: l'univers moral, l'esperit de la història.

—Havien signat algun tipus d'acord?

—Entre Montxo Armendáriz i jo mai no hi ha hagut cap contracte que no siga el d'una estretíssima relació d'amistat. En cap moment vaig pensar que fera falta un paper signat.

—Què espera d'aquesta polèmica?

—Jo només volia que la meua novel·la, i sobretot la meua feina de tres anys colze a colze amb Montxo, es reflectira adequadament. Però resulta que en els títols de crèdit de *Silencio roto* només apareix el meu nom en l'apartat d'agraïments. Ni tan sols hi apareix el nom de la novel·la.

—Ha pensat en la possibilitat d'arribar als jutjats?

—Entrar en els jutjats no m'agrada gens. A més és un conte que no s'acaba mai. Jo tinc un sentit de l'amistat i de la lleialtat possiblement extremat, i no em veig davant d'uns tribunals mirant a la cara a Montxo. A pe-

sar de la polèmica, aquesta pel·lícula hauria de ser una pel·lícula excel·lent. La polèmica entre Montxo i jo no significa res al costat del que es mereix la gent de la guerrilla. A més, estic convençut que l'únic director que podia fer aquesta pel·lícula dignament era Montxo Armendáriz.

“El film no té res a veure amb ‘Maquis’”

—Quina opinió li mereixen les declaracions d'Alfons Cervera?

—En tota aquesta polèmica només voldria puntualitzar que *Silencio roto* no està inspirada ni té res a veure amb la novel·la d'Alfons Cervera, excepte, com és lògic, en el context històric en què es desenvolupen les dues històries. No he tractat d'aprofitar-me dels treballs de ningú, sinó de contemplar-los des d'una perspectiva cinematogràfica per a aportar una mirada que se sume a les poques veus que s'han preocupat d'abordar els temes que tracta la pel·lícula i que no són patrimoni exclusiu de ningú.

—L'han sorprès aquestes declaracions?

—M'han sorprès, perquè jo vaig intentar d'alguna manera parlar amb Alfons per tal de solucionar els problemes que ell poguera tenir personalment. De tota manera, si no ens entenem, sempre es pot acudir a la via legal. Del que no sóc partidari, en canvi, és de les polèmiques o de les informacions parcials i manipulades perquè crec que no són el camí més adequat per a solucionar les coses. No tinc res més a dir, excepte que es tracta d'un assumpte personal.

—Anem, doncs, a la pel·lícula. *Silencio roto* és un film sobre el maquis o una història d'amor amb el rerefons del maquis?

—Jo només he volgut contar una història d'amor sobre la dignitat i sobre la fidelitat ambientada en l'època del maquis. La guerrilla, en aquest cas, em serveix com a entorn social on ubicar uns personatges determinats.

—Se senten oblidats els testimonis d'aquella guerrilla antifranquista amb qui vostè ha parlat per fer la pel·lícula?

—Aquests guerrillers, que per a mi són autèntics herois, simplement volen que es conega la seua història per evitar que tornen a succeir les mateixes barbaritats que van viure, això sí, sense rancúnies ni venjances. Jo crec que, efectivament, han estat els grans oblidats. A més, encara avui dia estan considerats com a bandolers i malfactors. Reivindiquen que no s'haja reconegut que van lluitar per restaurar la llibertat i la democràcia.

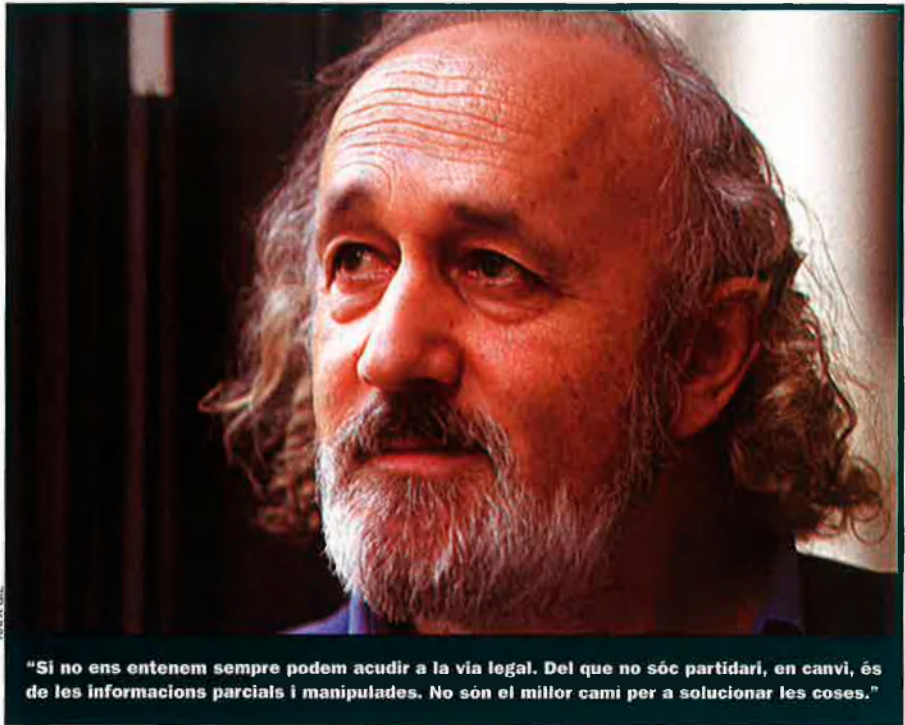
—En un principi la pel·lícula havia de ser contada des del punt de vista dels homes. Finalment, però, han estat les dones les autèntiques protagonistes.

—El primer guió, basat en les vivències dels guerrillers antifranquistes del maquis, no m'acabava de

convèncer. Així que vaig començar a treballar amb la idea que foren les dones les qui explicaren la història. Sobretot, perquè les dones van ser doblement víctimes: per ser dones i per ser contràries al règim. Em semblava que d'aquesta manera podria aportar una reivindicació més cap al que va ser el seu treball.

—*Silencio roto*, com també ho era *Silencios del corazón*, és una pel·lícula de mirades, de gestos, de silencis. Es considera un director intimista?

—No sé si sóc intimista o no. El que és cert és que m'agraden les històries intimistes. És senzillament el que sé fer. Em trobe més còmode en pel·lícules de sentiments i de personatges que en grans muntatges d'acció, de masses, de grans moviments.

“Si no ens entenem sempre podem acudir a la via legal. Del que no sóc partidari, en canvi, és de les informacions parcials i manipulades. No són el millor camí per a solucionar les coses.”